

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ, ΙΙ

Αγαπητέ μου Δημόνικε,

παρά τὰ ὅσα ἐπιχείρησα στό προηγούμενο γράμμα μου νά σοῦ θυμίσω, φοβᾶμαι πώς τίποτα περισσότερο ἀπό μερικές νύξεις δέν κατάφερα νά κάνω, στήν προσπάθειά μου ν' ἀγγίξω ἐλάχιστες μόνο ἀπό τίς ἄπειρες μορφές τῆς Ἀγάπης στό Σύμπαν ἀλλά καί στή δική μας καρδιά, στόν δικό μας τόν νοῦ. Εἶναι μιά φωνή μέσα μας πού μᾶς ὠθεῖ διαρκῶς πρὸς τό Ἀγαθό, ἀλλά δέν τήν ἀκοῦμε. Τόσος εἶναι ὁ θόρυβος, τόση ἡ ἀκαταστασία στόν νοῦ μας πού μᾶς εἶναι ἀδύνατο. Γιά ν' ἀκουστεῖ αὐτή ἡ φωνή τῆς Ἀγάπης μέσα στόν λεπτό μας κόσμο χρειάζεται ἡσυχία. Καί δέν τήν ἔχουμε. Ἐνας κατακλυσμός ἀπό ἐπιθυμίες, διεκδικήσεις, μνησικακίες, φόβους, ἀγωνίες, ἕνας ἐφιαλτικός συρφετός ἐγωϊστικῶν πράξεων ἢ προσδοκιῶν, ἄλλοτε γαντζωμένος στό νεκρό παρελθόν καί ἄλλοτε ἐρωτοτροπώντας μ' ἕνα μέλλον ἀνύπαρκτο δέν μᾶς ἐπιτρέπουν ν' ἀφουγκραστοῦμε τήν αἰώνια κλήση πρὸς τό Ἀγαθό πού εἶναι ἡ ἀκένωτη πηγὴ τῆς Ἀγάπης.

Αὐτή ἡ ἀδυναμία νά βιώσουμε τό παρόν καί νά δοῦμε τό θαῦμα τῆς Δημιουργίας ὅπως ἀκριβῶς εἶναι πλημμυρισμένο μέ Ἀγάπη εἶναι ἡ ὀδυνηρή συνέπεια τῆς πτώσης τοῦ Ἀνθρώπου ἀπό τήν εὐδαιμονία τοῦ Παραδείσου, τῆ χρυσή ἐποχή τῆς ὑπαρξῆς του, στόν γήινο κόσμο τῶν ἐπιθυμιῶν.

Ἡ Ἀγάπη δέν σχετίζεται μέ τὰ ὄρια τοῦ Καλοῦ καί τοῦ Κακοῦ. Εἶναι πέρα καί πάνω ἀπό κάθε διαίρεση, ἔξω ἀπό κάθε διάκριση τῆς ὅποιας νοητικῆς διεργασίας μας. Ἡ Ἀγάπη ἀνυψώνει τόν ἄνθρωπο πάνω ἀπό τό Καλό καί τό Κακό. Ἡ ἀληθινή Ἀγάπη στεγάζει τὰ πάντα, φροντίζει τὰ πάντα, ὑπηρετεῖ τὰ πάντα, ὑπερβαίνοντας ὅλες τίς δυνατότητες, ὅλες τίς ἀντιστάσεις τοῦ νοῦ. Ἀγαπάει κανεῖς ἀληθινά μονάχα ὅταν ἀγαπάει τὰ πάντα· κάθε στιγμή, δίχως διάκριση, δίχως προσδοκία ἀνταπόδοσης.

Ὁ Ἀνθρώπος εἶναι πλασμένος ἀπό τήν ἴδια οὐσία τοῦ Θεοῦ. Πλᾶσμα μοναδικό, ἀνεπανάληπτο, μεγαλειῶδες. Ἡ οὐσία του Θεοῦ εἶναι Ἀγάπη. Ὁ Ἀνθρώπος εἶναι στήν οὐσία του Ἀγάπη. Καί αὐτός. Ἦρθαμε στόν κόσμο μέ μιά πράξη Ἀγάπης. Αἰτία τῆς ἐπιστροφῆς μας στόν Δημιουργό, στόν Πατρικό μας Οἶκο, θά εἶναι πάλι ἡ Ἀγάπη. Οἱ ιδιότητες τοῦ Θεοῦ βρίσκονται μέσα μας ἀφοῦ ὀλόκληρη ἡ ὄντοτήτά μας εἶναι μέρος τοῦ Θεοῦ. Ἀφοῦ, ὅμως, εἶναι ἔτσι τὰ πράγματα, τότε γιατί τό κάλεσμα τῆς Ἀγάπης Του δέν τό ἀκοῦμε; Ποιὰ εἶναι ἡ αἰτία τῆς πτώσης μας καί γιατί διατηρεῖται μέχρι τώρα ζωντανή, τυραννική καί ἀκατανίκητη;

Οἱ Γραφές τῆς παράδοσης λένε πώς ἡ πτώση τοῦ Ἀνθρώπου συναρτᾶται μέ τήν ἐπιθυμία του ν' ἀποκτήσει κάτι μονάχα γιά τόν ἑαυτό του. Ἡ πρώτη ἐπιθυμία ἀνοῖξε τήν μεγάλη πύλη τοῦ νοῦ γιά νά εἰσβάλλει ἕνας ὀλόκληρος στρατός ἀπό

ἄλλες ἐπιθυμίες. Ἐκτοτε ὁ ἐπίγειος βίος μας εἶναι ἕνας ἀνέλπιδος πόλεμος ἐκπλήρωσης προσωπικῶν ἐπιθυμιῶν. Πού οἱ μυριάδες φωνές τους δέν μᾶς ἀφήνουν ν' ἀκούσουμε τήν μόνη φωνή τῆς Ἀλήθειας πού ἐπίμονα μᾶς καλεῖ γιά τήν ἐπιστροφή μας στόν Πατρικό Οἶκο. Πότε θά πάψουν αὐτές οἱ φωνές; Πῶς; Ἕνας πρῶτος στόχος μας εἶναι νά πολεμήσουμε τήν ἀπληστία. Ὁ ἀπληστος δέν ἀγαπάει. Πλεονεξία καί Ἀγάπη εἶναι ἔννοιες ἀσυμβίβαστες. Τό πλῆθος τῶν ἐπιθυμιῶν μας φέρνει τόν φόβο, φέρνει τήν ἀνασφάλεια, τήν ἀγωνία τοῦ θανάτου. Ἡ Ἀγάπη ξέρει μόνο νά δίνει. Καρπός τῆς Ἀγάπης εἶναι ἡ γενναιοδωρία. Ὅσο πιό πολύ λιγοστεύουν οἱ ἐπιθυμίες μας τόσο περισσότερος χρόνος, ἐνέργεια καί ἀγαθά γίνονται διαθέσιμα γιά τούς ἄλλους. Ἔτσι ἡ Ἀγάπη καταργεῖ τόν φόβο. Ἔτσι ἡ Ἀγάπη ὑπερβαίνει τά ὅρια τοῦ θανάτου. Ὅταν ἡ ἀληθινή Ἀγάπη ἀφυπνισθεῖ στήν καρδιά τότε ὅλες οἱ ἐπιθυμίες μας γιά τά μάταια πράγματα τοῦ κόσμου σβήνουν. Καί τότε γευόμαστε τούς φυσικούς καρπούς τῆς πού εἶναι ἡ Ἀλήθεια, ἡ Γνώση τοῦ Θεοῦ καί ἡ αἰώνια Εὐτυχία.

Εἶπαμε πῶς ἡ Ἀγάπη προϋποθέτει νηφάλιο νοῦ γιά ν' ἀκούσουμε τό κάλεσμά της. Οἱ φωνές τοῦ κόσμου εἶναι τόσο κραυγαλέες καί τόσο ἀσταμάτητες πού δέν μᾶς ἀφήνουν ν' ἀκούσουμε τή φωνή τοῦ Θεοῦ μέσα μας. Καί δέν μπορούμε νά δοῦμε πῶς ἀκόμη κι αὐτή ἡ ἔλξη πού ἀσκεῖ στόν νοῦ μας ὁ κόσμος ὀφείλεται στήν ὁμορφιά του, πού εἶναι ἡ ἐκδήλωση τῆς Ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Πῶς, ὅμως, θά ἔρθει αὐτή ἡ εἰρήνη στόν νοῦ μας;

Τό θέμα δέν εἶναι πῶς θ' ἀπαλλάξουμε τόν νοῦ ἀπό τό κακό ἀλλά πῶς θά τόν γεμίσουμε μέ τό Ἀγαθό. Ἡ, καλύτερα, πῶς θ' ἀποκαλύψουμε τό Ἀγαθό πού κατοικεῖ ἐξ ὑπαρχῆς μέσα μας, σκεπασμένο ὅμως ἀπό τήν ἄγνοια, τήν ἀπληστία καί τήν προσκόλλησή μας στήν ματαιότητα τοῦ ὑλικοῦ κόσμου. Νά γεμίσουμε, λοιπόν, τόν νοῦ μας μέ τό Καλό. Δέν εἶναι ὠφέλιμο ν' ἀσχολούμαστε μέ τούς ἐχθρούς τοῦ Καλοῦ πού ἡ ἀφρόντιστη πνευματική μας ζωή συσώρευσε μέσα μας. Ἄλλωστε, αὐτό ἀποζητοῦν κι ἐκεῖνοι. Ἐπειδή ὅσο τούς προσέχουμε, τόσο πιό πολύ δυναμώνουν.

Χρειαζόμαστε τό Καλό. Ἡ συσώρευση τοῦ Καλοῦ θ' ἀποδυναμώσει τούς ἐχθρούς, πού θ' ἀφήσουμε τήν τύχη τους στά χέρια τοῦ Θεοῦ. Μέσα ἀπό τήν προσευχή πού μεταμορφώνει ὄχι τόν κόσμο ἀλλά τήν σχέση μας μέ τόν κόσμο. Μέσα ἀπό μιά πειθαρχημένη ζωή πού ζωπυρώνει διαρκῶς τήν προσοχή καί τήν ἀγρύπνια τοῦ νοῦ. Μέσα ἀπό τήν ἐνασχόλησή μας μέ οὐδέτερες πράξεις πού δέν θά διεκδικοῦν προσωπική δόξα ἢ ἔστω ἀναγνώριση ἢ ἀνταπόδοση ἀλλά θά ἀφιερώνονται στήν ὑπηρεσία τοῦ οἰκουμενικοῦ καλοῦ. Μέσα ἀπό τήν μελέτη τῶν Γραφῶν πού θά τροφοδοτοῦν τήν προσπάθειά μας μέ τήν αἰώνια σοφία τους. Ἡ Ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μεγαλώνει μέσα στήν καρδιά μας ὅσο ἡ Ἀγάπη γιά τόν κόσμο μικραίνει.

Ἡ Ἀγάπη ἀπαιτεῖ ἐξάσκηση. Πρέπει ν' ἀγρυπνοῦμε διαρκῶς στραμμένοι πρός τό Ἀγαθό. Νά ἀποκαλύπτομε πάντα τόν ἔπαινο, ὅπου ὑπάρχει. Καί ὑπάρχει παντοῦ. Στή σκέψη, στό λόγο, στή δράση μας.

Ἡ Ἀγάπη, λοιπόν, ἀγαπητό μου παιδί, ἀπαιτεῖ πνευματική πειθαρχία, ἀπαιτεῖ εἰρήνη, ἀπαιτεῖ ἀγρύπνια τοῦ νοῦ. Ἡ Ἀγάπη μᾶς θέλει παρόντες διαρκῶς. Στόν νοῦ, στήν καρδιά, στίς πράξεις τοῦ βίου μας. Ἡ Ἀγάπη λειτουργεῖ μόνο στήν παρουσία. Ἐπειδή εἶναι ἐκδήλωση στόν κόσμο, εἶναι ὑπηρεσία, εἶναι δράση, φροντίδα, ἐνεργητική παρουσία τοῦ Θεοῦ στή ζῶσα οἰκουμένη ἀλλά καί στή μή οἰκουμένη Δημιουργία. Ἡ ἀληθινή Ἀγάπη εἶναι ἡ ἑνωτική οὐσία της. Ἡ Ἀγάπη, καταργώντας τήν δυαδικότητα, θριαμβεύει στήν Ἐνότητα. Ὁ ἔσω κόσμος τοῦ ἀνθρώπου καί ὁ ἔξω γίνονται ἕνα μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι πάντα παρούσα. Γιά νά νοιώσουμε πάλι αὐτή τήν ξεχασμένη Ἐνότητά μας μαζύ Του χρειάζεται νά καθαρίσουμε τόν νοῦ, νά εἰρηνέψουμε τήν καρδιά, νά προσέξουμε τήν πρακτική μας ζωή. Τότε θεμελιώνουμε τήν ἐλπίδα νά ξεπηδήξει ὀλοζώντανη μέσα μας ἡ φλόγα τῆς Ἀγάπης καί νά δοῦμε στά πάντα τόν Θεό. Καί νά βλέπουμε τά πάντα μέσα στό Θεό. Τότε ἴσως νοιώσουμε τή χάρη τῆς ἀφθονίας, τοῦ πλούτου καί τῆς ἀπειρης εὐδαιμονίας Του στόν κόσμο, πού θά εἶναι καί ὁ δικός μας θησαυρός στό νῦν καί στό αἰεί. Στό ἐδῶ καί στό Ἄπειρο. Ἡ μεγαλύτερη φτώχεια στόν κόσμο εἶναι ἡ ἔλλειψη τῆς Ἀγάπης. Ὅχι τῶν ἀγαθῶν πού τό φιλόστοργο χέρι τοῦ Θεοῦ ἄπλωσε τόσο πλουσιοπάροχα παντοῦ. Ὅταν ἀγαπᾶμε μᾶς δίνονται τά πάντα. Ὅταν δέν ἀγαπᾶμε στερούμαστε τά πάντα. Τό πρῶτο βῆμα στήν ὁδό τῆς Ἀγάπης εἶναι νά θέλει κανεῖς νά τήν περπατήσει. Καί τότε ἡ βοήθεια εἶναι διαθέσιμη. Δέν μπορούμε νά ὑποχρεώσουμε τήν καρδιά μας ν' ἀγαπήσει. Ἡ Ἀγάπη προϋποθέτει κατανόηση, ἀποδοχή τῆς ἑτερότητας, σεβασμό στήν ἀρχή τῆς μοναδικότητας τοῦ προσώπου σέ κάθε ἄνθρωπο. Χρειάζεται νά ἐξασκήσουμε τόν νοῦ πρὸς αὐτή τή κατεύθυνση. Χρειάζεται ν' ἀσκηθοῦμε στόν δρόμο τῆς ἀρετῆς. Εἶναι μεγάλο ἀγαθό νά σέ ἀγαποῦν. Ἀκόμη, ὅμως, μεγαλύτερο εἶναι ν' ἀγαπᾶς ἐσύ. Ὅταν ἀνάψει μέσα μας ἡ φωτιά τῆς Ἀγάπης, τότε μόνο ἐπικοινωνοῦμε ἀληθινά μέ τόν Θεό. Ἐπειδή ὅπου ὑπάρχει ἰσχυρή ἡ παρουσία της ἐκεῖ σίγουρα ὑπάρχει συνάντηση μέ τόν Δημιουργό. Καί τότε ὅλα γίνονται ἕνα μέσα σ' ἕνα πέλαγος ἀφησης κι εὐγνωμοσύνης. Τότε ὅλα γίνονται ἕνα χαμόγελο. Καί κανένας δέν εἶναι τόσο αὐτάρκης πού νά μήν τό ἔχει ἀνάγκη. Ὅπως κανεῖς δέν εἶναι τόσο φτωχός ὥστε νά μήν μπορεῖ νά τό δώσει.

Ἀγαπητέ μου Δημόνικε, ὁ ἄνθρωπος δίχως Ἀγάπη εἶναι νεκρός. Ἐπειδή ἡ Ἀγάπη εἶναι ἡ ἀνεξάντλητη πηγή τῆς δύναμης, τῆς γνώσης, τῆς διάθεσης γιά ἀληθινή ζωή. Ἀγαπώντας ἀντλοῦμε ἀπό τήν ἀνεξάντλητη ἐνέργεια τοῦ Δημιουργοῦ, ἀπό τή γνώση Του, ἀπ' τή χαρά τῆς ζωῆς. Αὐτή εἶναι ἡ ὑψηλότερη μορφή ἀσκήσεως στόν βίο μας: ἡ συνειδητοποίηση τῆς χάρης τοῦ Θεοῦ πού μᾶς ἐνσάρκωσε στήν ἀνθρώπινη μορφή πού καί ὁ ἴδιος πῆρε γιά νά μᾶς διδάξει τήν Ἀλήθεια. Ἄς μή τό ξεχνᾶμε αὐτό κι ἄς θυμόμαστε πῶς ἡ πιό καθαρή, ἡ πιό ἀγνή μορφή προσευχῆς εἶναι ἡ Ἀγάπη.

Ὁ Θεός μαζύ σου

